

Història

Cristòfor Colom, genovès, barceloní... o del Baix Llobregat?

L'historiador pratenc Jaume Codina defensa en la seva obra pòstuma que el navegant era de Sant Boi ◆ També el molinenc Josep Barba situa l'origen del cognom Colom a la zona

M.S.

El Baix Llobregat és un territori prolífic en història i així s'està posant de manifest en els darrers dies. Recentment, s'ha donat a conèixer el contingut de l'obra que preparava l'historiador pratenc Jaume Codina abans de morir. Segons expliquen, l'historiador va estar treballant en un llibre on es defensa la possibilitat que Cristòfor Colom fos originari de Sant Boi. La data de publicació d'aquesta obra encara no es coneix.

La tesi no és aïllada ja que l'historiador aficionat de Molins de Rei Josep Barba també es fa ressò de l'origen en els seus estudis que defensen que al Baix Llobregat hi havia grans conqueridors i mariners. De fet, demostrar aquesta premisa és l'objectiu de la conferència *L'indi Baruta i els Baruta de Molins de Rei* del Simposi sobre la Descoberta Catalana d'Amèrica que se celebrarà entre avui i demà a Arenys de Munt.

Tenint en compte aquestes formulacions s'hi inclouria una nova hipòtesi sobre l'enigmàtic origen del descobridor d'Amèrica. A les més acceptades fins ara, Gènova i Barcelona, cal sumar el Baix Llobregat. Barba recull la possibilitat que Cristòfor Colom fos de la comarca partint

Imatge de Santa Maria de Cervelló amb un vaixell

de la premisa que l'origen del cognom Colom no ve de l'animal sinó del lloc, de Santa Coloma. Barba explica que "El problema es basava en que no existeix un únic municipi amb aquest nom. Partint d'aquí vaig trobar un mapa del fill de Colom amb un text originari que indicava que Colom procedia de la

Terra Rubra i se sap que el riu Llobregat té els seus orígens en la paraula llatina *Rubricatus*. La semblança fa pensar que la gent de Santa Coloma de Cervelló que vivia a tocar del riu podia ser originària de la Terra Rubra". En les seves investigacions, també va trobar registrada l'existència de tres caps

de família cognomenats Colom: un a Sant Boi o El Prat i dos a Barcelona, en el cens de l'any 1947. Aquestes dades, però, canvien al cens del fogatge (impost de l'època) de Catalunya de 1533 on es recull que a la vegueria de Barcelona el cognom Colom només es troba al Baix Llobregat, a Sant Boi i a l'Hospitalet.

Barba també sustenta aquesta hipòtesi de l'origen baixllobregatí de Colom en que "no és possible que els conqueridors del Llobregat financeris i participin en les conquestes des del segle VIII fins al segle XV i que de cop i volta desapareixin en la descoberta del més gran dels botins". A més, per enfortir la idea que el Llobregat era terra de mariners i que d'allà podrien haver sortit diversos expedicionaris també explica que "cal recordar que aquests s'encomanaven a la Verge dels Socors, també anomenada Santa Maria de Cervelló, que té una escultura a l'església romànica de Santa Maria de Cervelló on sosté sobre la mà esquerra un gran vaixell".

L'indi Baruta tenia ascendents a Molins

L'indi Baruta, heroi de la història de Venècia, també podria tenir el seu origen a la

comarca. Així ho estableix Josep Barba a partir del llibre *Colom, príncep de Catalunya*, de Jordi Bilveny, on es parla d'un mariner arrelat a Catalunya que porta com a cognom Baruta. "Vaig pensar que potser tenia alguna cosa a veure amb els ponts de Can Baruta de Molins i vaig començar a investigar", explica Barba. Seguint diferents línies va trobar que diverses persones residents a Molins de Rei, entre elles el batlle, portaven Baruta com a cognom i que al 1553 s'establí que aquest cognom, dins de la vegueria de Barcelona, només es trobava a Molins. A més, per donar més força a la idea, Barba addueix que Baruta podria venir del mot provençal *barutel*, sedàs per treure les parts impures de la farina (l'acció de *barutelar* es realitzava als molins reials que produïen farina de primera qualitat a Molins de Rei).

A partir d'aquest raonament Barba comenta que "l'existència d'aquest topònim a Amèrica només es pot explicar per la presència d'un immigrant català de llinatge Baruta. Segurament va arribar a Venècia amb Colom i com a costum del conqueridor es podia haver casat amb la muller d'un cacic mort per obtenir autoritat sobre els indígenes i el territori".

Música

Michel Camilo, a Viladecans en un cap de setmana jazzístic al Baix

M.S.

El jazz serà el gènere musical estrella d'aquest cap de setmana. A Atrium Viladecans, en el marc de la celebració del Voll-Damm Festival Internacional de Jazz de Barcelona, actuarà Michel Camilo. El pianista dominicà, un dels referents de l'actual escena del jazz, presentarà el seu treball *Spirit of the moment*, que inclou creacions pròpies i revisions personals i variades de grans referents com Miles Davis o Wayne Shorter. L'actuació, diumenge 18 a les 19 hores, també serà una oportunitat per gaudir de la música de Michel Camilo amb la seva formació de trio que completen el contrabaixista Charles Flores i el bateria Dafnis Prieto. Les entrades a l'actuació estan a la venda a partir de 30 euros.

D'altra banda, aquesta nit, a partir de les 22 hores, al Centre Cultural Barradas de l'Hospitalet actuarà Agustí Martínez & Maal Ensemble. El repertori inclou composicions pròpies que es mouen entre el jazz més lliure i músiques experimentals. El concert té un preu de 12 euros.

També per introduir als més petits al jazz el cicle Contrabaix ha programat un espectacle familiar per aquest diumenge a Sant Feliu. *Nora i el jazz*, de la Big Band de Granollers, presentarà els diferents estils del jazz en un concert didàctic, a les 18 hores, al Centre Parroquial.

Iliacán balla al Teatre Modern del Prat

La companyia catalana de dansa Iliacán actua demà al Prat. A partir de les 21 hores, al Teatre Modern, començaran a representar *Mejorando lo presente*, una obra sobre un viatge de supervivència cap a la humanització plena de metàfores, símbols i reflexions.

(Preu: 12 euros)

15è Certamen de Guitarra Flamenca a L'H

L'associació Tertúlia Flamenca de l'Hospitalet celebra aquest dissabte, a partir de les 22 hores, el 15è Certamen Nacional de Guitarra Flamenca. Al Teatre Joventut els cinc concursants finalistes interpretaran tres *toques* i tot seguit actuaran els concursants aspirants al premi *Toque por Bulerías*. Durant la deliberació del jurat actuarà el grup de flamenc de l'associació Flor de Jara.

Final del Concurs de Curts del Baix

Aquest dissabte 17, a partir de les 18 hores, a l'Ateneu Municipal de Sant Just es projectaran els més de 30 curts i 9 microcurts que competeixen pels premis del 5è Concurs de Curtmetratges i Animació del Baix Llobregat. A més dels passis i el lliurament de premis també avui, a les 19 hores, es projectaran 20 curts guanyadors en edicions anteriors.

L'armonicista Johnny Mars actua a L'H

Dins del cicle L'Hospitalet Blues & Boogie, l'armonicista i cantant americà Johnny Mars actua al centre cultural Collblanc-La Torrassa acompanyat per l'Amadeu Casas Blues Band. Després del concert (avui a les 21 hores) actuarà The Suitecase Brothers Band.

(Preu: 12 euros)

Exposició

Sant Joan Despí exposa pintures de Vaquero Foz

El pintor expressionista va estar molt lligat al municipi al final de la seva carrera artística

La mostra estarà a Can Negre fins al 2 de desembre

Sant Joan Despí rendeix homenatge a Vaquero Foz (1927-2007), artista terolenc relacionat amb el municipi al final de la seva trajectòria. Fins al 2 de desembre, la primera sala de Can Negre acull 34 quadres de gran format i quatre escultures realitzats per l'artista.

L'obra de Vaquero Foz reflexa l'activitat interior del pintor en forma d'imatges fetes per mitjà d'una acció ràpida i violenta del pinzell. L'artista reproduceix personatges irreals i al·lucinatòris, influïts per les pintures negres de Goya, mitjançant un expressionisme pur.

AGENDA

CASTELLDEFELS

ASTRONOMIA. *Observació amb telescopi de la Lluna, Júpiter i la nebulosa d'Orió.* Organitzat per l'Associació Astronòmica de Castelldefels. Avui, a les 22 hores, a Cal Ganxo.

TALLER. *La cura, el desenvolupament i l'educació de les criatures.* Dilluns 19, a les 17.30 hores, a la Casa del Infants.

CONFERÈNCIA. *Assetjament a la feina.* A càrrec de la cap de servei d'Igualtat d'Oportunitats del Servei d'Ocupació de Catalunya, Mónica Geronés, i de la professora de Dret del Treball de la UAB, Carolina Galán. Dimecres 21, a les 19 hores, al centre Frederic Mompou.

EL PRAT

INFANTIL. *Marina, la noia que somiava amb volar,* de NS Dansa. Diumenge 19, a les 12 hores, al Teatre Modern

GAVÀ

VISITA. *Univers en miniatura.* Visita comentada gratuïta. Diumenge 18, a les 11.30 hores, al Museu de Gavà.

L'HOSPITALET

CONCERT. *Soprano Carmen Moreno.* Diumenge 18,

a les 19 hores, al Centre Cultural Barradas.

SANT BOI

CONCERT. *Memphis Belle Crew.* Dissabte 17, a les 22 hores, a l'Olivera.

MÚSICA. *Concert de Santa Cecília* amb la Jove Orquestra de Sant Boi i un grup de l'Escola de Música. Dimarts 20, a les 20 hores, a Cal Ninyo.

SANT CLIMENT

CORREFOC. *Festa Major d'Hivern.* Dijous 22, a les 21 hores, a la plaça de la Vila.

CASTELL FOCS. *Festa Major d'Hivern.* Dijous 22, a les 21.45 hores, des del terrat de l'Ajuntament.

SANT JOAN

CINEMA. *Jo el desconegut,* de Joan Mallarach. Avui, a les 21 hores, a l'auditori Miquel Martí i Pol.

VILADECANS

DANSA. *La Prima de Chita,* de Sol Picó. Dissabte 17, a les 22 hores, a l'Auditori d'Atrium.

TEATRE. *Es des d'aquí que miro la lluna,* de Perestroika-a-tak. Avui, a les 22 hores, a la Sala Petita d'Atrium.